

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

В И С Н О В О К

До протоколу № 105
від 29 серпня 2022 року

до проекту Закону України
“Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення гідних умов оплати праці педагогічних і науково-педагогічних працівників”
(реєстр. № 6512-2 від 25.01.2022)

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій розглянув на своєму засіданні 29 серпня 2022 року (протокол № 105) проект Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення гідних умов оплати праці педагогічних і науково-педагогічних працівників” (реєстр.№ 6512-2 від 25.01.2022), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю., Морозом В.В., Гнатенком В.С. та іншими народними депутатами України (далі – законопроект).

Головним комітетом з опрацювання законопроекту є Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій.

Законопроект є альтернативним до проекту Закону про внесення змін до Закону України “Про освіту” щодо забезпечення гідних умов оплати праці педагогічних працівників (реєстр.№ 6512 від 12.01.2022).

Автори зазначають про те, що альтернативним законопроектом (як і основним проектом реєстр. № 6512) пропонується узгодити положення Закону України “Про освіту” щодо розміру посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії. За твердженням авторів законопроект передбачає усунення розбіжностей в Законі України “Про освіту” стосовно розміру посадового окладу педагогічних працівників найнижчої кваліфікаційної категорії та дати вступу в дію цієї норми. Вказаної мети пропонується досягти шляхом приведення Розділу XII “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про освіту” у відповідність до його статті 61 та, відповідно, встановити, що Кабінету Міністрів України необхідно забезпечити реалізацію

положення частини другої статті 61 цього Закону (посадовий оклад педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії встановлюється в розмірі не менше трьох мінімальних заробітних плат), передбачивши збільшення посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії не менше трьох мінімальних заробітних плат, затвердити відповідні схеми посадових окладів (ставок заробітної плати).

Авторами також пропонується на відміну від проекту реєстр. № 6512 альтернативним законопроектом внести низку змін до деяких законів України з метою узгодження в законодавстві норм стосовно розміру посадового окладу педагогічних працівників найнижчої кваліфікаційної категорії, зокрема зміни до статті 30 Закону України “Про дошкільну освіту” і статті 22 Закону України “Про позашкільну освіту”, відповідно до яких:

- посадовий оклад педагогічного працівника закладу дошкільної освіти і закладу позашкільної освіти найнижчої кваліфікаційної категорії встановлюється в розмірі трьох мінімальних заробітних плат;

- посадовий оклад педагогічного працівника закладу дошкільної освіти і закладу позашкільної освіти кожної наступної кваліфікаційної категорії підвищується не менше ніж на 10 відсотків;

- засновник приватного закладу дошкільної освіти має право встановлювати інші, ніж передбачено цим Законом, розмір і умови оплати праці, винагороди та допомоги для педагогічних працівників, але не менше трьох мінімальних заробітних плат. Отримані приватним закладом дошкільної освіти публічні кошти розподіляються у порядку, визначеному законодавством для державних і комунальних закладів дошкільної освіти;

- педагогічним працівникам закладів дошкільної освіти і закладів позашкільної освіти встановлюються доплати за наукові ступені та вчені звання відповідно до закону;

- педагогічним працівникам закладів дошкільної освіти і закладів позашкільної освіти встановлюються щомісячні надбавки за вислугу років у розмірах:

 - понад три роки - 10 відсотків;

 - понад 10 років - 20 відсотків;

 - понад 20 років - 30 відсотків посадового окладу;

- педагогічний працівник закладу дошкільної освіти і закладу позашкільної освіти, який пройшов сертифікацію, отримує щомісячну доплату в розмірі 20 відсотків посадового окладу (ставки заробітної плати) пропорційно до обсягу педагогічного навантаження протягом строку дії сертифіката;

- заклад дошкільної освіти і заклад позашкільної освіти має право за рахунок власних надходжень та інших джерел, не заборонених законодавством, встановлювати педагогічним працівникам доплати, надбавки, премії та інші види заохочень;

- керівник закладу дошкільної освіти і закладу позашкільної освіти відповідно до законодавства, установчих документів та колективного договору має право встановлювати педагогічним працівникам доплати, надбавки, премії

за використання в освітньому процесі іноземних мов, сучасних технологій, реалізацію інноваційних проектів тощо;

- педагогічним працівникам закладів дошкільної освіти і закладів позашкільної освіти за рахунок власних надходжень відповідних закладів може надаватися матеріальна допомога для вирішення соціально-побутових питань. Умови надання такої допомоги визначаються установчими документами закладів дошкільної освіти і закладів позашкільної освіти або колективним договором;

Змінами до статті 30 Закону України “Про дошкільну освіту” передбачено, що посадовий оклад помічників вихователів та нянь закладів дошкільної освіти встановлюється в розмірі не менше ніж 50 відсотків посадового окладу педагогічного працівника закладу дошкільної освіти найнижчої кваліфікаційної категорії.

Альтернативним законопроектом додатково передбачаються норми стосовно можливості відновлення безстрокових трудових договорів з керівниками та педагогічними працівниками, припинених з ними до 1 липня 2020 року та укладених терміном на один рік відповідно до підпунктів 1 та 2 пункту 3 Прикінцевих та перехідних положень закону “Про повну загальну середню освіту” та, відповідно, внесення низки змін до Закону України “Про повну загальну середню освіту” в частині виключення відповідних положень:

- про можливість укладення з керівниками державних і комунальних закладів загальної середньої освіти, які отримують пенсію за віком (за їх згодою), трудових договорів строком лише на один рік;

- про обов’язкове припинення безстрокових трудових договорів з педагогічними працівниками державних і комунальних закладів загальної середньої освіти, яким виплачується пенсія за віком, та укладення з ними (за їх згодою), трудових договорів строком на один рік.

Головне науково-експертне управління надає такі зауваження.

Так законопроектом, у змінах до ст. 61 Закону передбачено, що посадовий оклад педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії може встановлюватись в розмірі не менше трьох мінімальних заробітних плат. У той же час, у законах України “Про дошкільну освіту” та “Про повну загальну середню освіту” пропонується визначити, що посадовий оклад педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії має бути у розмірі трьох мінімальних заробітних плат. Відтак пропозиції проекту потребують внутрішнього узгодження.

Окремі положення законопроекту не відповідають предмету регулювання проекту, яким відповідно до його назви є встановлення гарантій оплати праці педагогічних та науково-педагогічних працівників, зокрема, укладання трудових договорів.

У пояснювальній записці до проекту зазначається, що “проект Закону на момент внесення не потребує додаткових витрат з Державного бюджету України” (п. 5). При цьому, у проекті пропонується Кабінету Міністрів України (п. 2 розділу II “Прикінцеві положення” проекту) забезпечити збільшення посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної

категорії до розміру трьох мінімальних заробітних плат і затвердити відповідні схеми посадових окладів (ставок заробітної плати) у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом.

ГНЕУ звертає увагу на дату набрання чинності проекту “з дня, наступного за днем його опублікування”, але ч. 3 ст. 27 Бюджетного кодексу України передбачає, що закони України або їх окремі положення, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету) і приймаються: не пізніше 15 липня року, що передує плановому, вводяться в дію не раніше початку планового бюджетного періоду; після 15 липня року, що передує плановому, вводяться в дію не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим.

Міністерство освіти і науки України вважає недоцільним внесення запропонованих змін до профільних законів. А також не підтримує норми щодо внесення змін до законодавства щодо безстрокового трудового договору.

Міністерством економіки України даний законопроект не підтримується.

Міністерство соціальної політики України зазначає що питання, які регулює законопроект, не відносяться до їх компетенції.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету, опрацювавши даний законопроект, зазначає, що запровадження норми щодо встановлення найнижчого посадового окладу у розмірі трьох мінімальних зарплат потребуватиме додаткових видатків 236,8 млрд. грн.

Враховуючи вищезазначене **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення гідних умов оплати праці педагогічних і науково-педагогічних працівників” (реєстр. № 6512-2 від 25.01.2022), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю., Морозом В.В., Гнатенком В.С. та іншими народними депутатами України, за результатами його розгляду в першому читанні відхилити.

2. Суб’єкту права законодавчої ініціативи рекомендувати підготувати та внести на наступній восьмій сесії дев’ятого скликання Верховної Ради України доопрацьовану редакцію законопроекту з врахуванням реалій поточної ситуації в країні.

3. Доручити виступити від Комітету при розгляді цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України народному депутату України, Голові Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій С. Бабаку.

Голова Комітету

Сергій Бабак